

LÄGET SKÄRPES

FÖR en grundligare prövning av världsläget kan knappast någon tvekan bestå om att skuggorna under de sistförflutna veckorna fallit än tätare över den redan skumma politiska scenen. Överläggningarna mellan Gromyko och hans tre västerländska kolleger i Paris erbjuda en allt tröstlösare anblick. På engelskt och särskilt på franskt håll hade man vid deras början räknat med en bestämd rysk önskan om ett utrikesministermöte och en åtminstone partiell avspänning. Dessa förväntningar ha grymt svikits. Intet tyder på att man i Moskva skulle vara benägen för några väsentliga eftergifter för att nå en kompromiss.

Spänningen på Balkan har blivit allt starkare. Lägets djupa allvar accentueras av att Tito nu övergivit sin tidigare obenägenhet för åtgärder, vilka på ryskt håll kunde betecknas som provocerande, och anhållit om krigsmateriel i stor skala västerifrån.

Den för tillfället kanske ömtåligaste punkten är Persien, där rent anarkiska förhållanden synas råda och shahen tvungits att taga en extrem nationalist till regeringschef på programmet att omedelbart nationalisera Anglo-Iranian Oil's samtliga tillgångar i landet. Konflikten med England är skarp och svårlöst. Drastiska persiska åtgärder för att förverkliga nationaliseringsbeslutet skulle kunna nödga t. o. m. den nuvarande engelska regeringen till militära kraftåtgärder, vilka i sin tur skulle kunna utgöra förevändningen för en rysk inmarsch i norr, med alla de oberäkneliga konsekvenser, som därav skulle kunna följa. Betänklig — för att använda ett mildt uttryck — är också den våg av verklighetsfrämmande »neutralism», som för närvarande synes gå över de svaga arabstaterna i Mellersta Östern, från Irak till Egypten.

I Förenta staterna är uppmärksamheten helt samlad kring den märkliga och utdragna frågestund i senatens utrikes- och försvarsutskott som blivit följderna av general Mac Arthurs bryska avskedande. Proceduren såsom sådan torde vara rätt enastående även för den mest utbildade och konsekventa demokrati. I nu föreliggande situation väcker den allvarliga bekymmer bland mera ansvarskännande amerikanska iakttagare. Resultatet synes snarast

bli en skärpning av de redan förut starka motsatserna i amerikansk politik och en ytterligare minskning av den hårt ansträngda Trumanska regimens prestige. Dyrbar tid går förlorad för den fortsatta amerikanska upprustning, på vars snabba fullföljande världens fred och säkerhet hänger. Militära hemligheter dryftas för öppen ridå; enligt amerikansk press lär till och med en viss risk finnas för att de hemliga coderna skola kunna forceras med hjälp av förhørsprotokollen. Viktigast är dock, att hela episoden Mac Arthur varit en svår påfrestning på de redan förut av flera skäl, t.ex. fördelningen av de högsta flottbefälen, hårt slitna engelsk-amerikanska förbindelserna. Dock förefaller det lyckligtvis, som om den ryska och kinesiska omedgörligheten i Paris, respektive Korea under de senaste veckorna tvungit de tre västmakterna att ånyo sluta lederna till inbördes skydd och hjälp.

Ingen kan naturligtvis säga, vad planerna i Kreml för den närmaste tiden avse. Det *kan* mycket väl tänkas, att sommaren förflyter i lugn; det är t. o. m. kanske troligast att så blir fallet. Men ingen bör heller sluta ögonen för att snart sagt vad som helst kan inträffa redan under den närmaste tiden. De, som bära det tyngsta ansvaret för Västerlandets framtid, göra ingen hemlighet av att läget nu kanske är allvarligare än någonsin förut efter 1945.

Det är under sådana förhållanden med stark oro, som man iakttagert den senaste utvecklingen i svensk politik. Skattefrågornas frampressade lösning har ytterligare vidgat klyftan mellan regering och opposition på ett sätt, som förefaller ganska onödigt i en tid, då landets och folkets framtid stå på spel. Systemet Vougt fortsätter i försvarsdepartementet trots de synnerligen oroande avslöjanden, som på senare tid gjorts rörande krigsmaktens försörjning med absolut oundgänglig materiel. Och i skrivande stund synes det framgå, att regeringen ämnar fortsätta att isolera Sverige från de makter, av vilkas stöd vår existens i händelse av katastrof är helt beroende. Ej ens i de mycket blygsamma sanktioner mot den kinesiske fredstöraren, till vilka även det labourstyrda England givit sitt bifall, har den svenska riksdagsmajoriteten velat medverka. Är det den gamla satsen *Quem Deus perdere vult* ... som än en gång skall besannas?